

Amores 1

EPIGRAMMA IPSIUS

- [1] **Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli,**
- [2] **Tres sumus; hoc illi praetulit auctor opus.**
- [3] **Ut iam nulla tibi nos sit legisse voluptas,**
- [4] **At levior demptis poena duobus erit.**

Gedicht 1

- [1] **Arma gravi numero violentaque bella parabam**
- [2] **Edere, materia conveniente modis.**
- [3] **Par erat inferior versus: risisse Cupido**
- [4] **Dicitur atque unum surripuisse pedem.**
- [5] **'Quis tibi, saeve puer, dedit hoc in carmina iuris?**
- [6] **Pieridum vates, non tua turba sumus.**
- [7] **Quid, si praeripiat flavae Venus arma Minervae,**
- [8] **Ventilet accensas flava Minerva faces?**
- [9] **Quis probet in silvis Cererem regnare iugosis,**
- [10] **Lege pharetratae virginis arva coli?**
- [11] **Crinibus insignem quis acuta cuspide Phoebum**
- [12] **Instruat, Aoniam Marte movente lyram?**
- [13] **Sunt tibi magna, puer, nimiumque potentia regna;**
- [14] **Cur opus adfectas, ambitiose, novum?**
- [15] **An, quod ubique, tuum est? tua sunt Heliconia tempe?**
- [16] **Vix etiam Phoebo iam lyra tuta sua est?**
- [17] **Cum bene surrexit versu nova pagina primo,**
- [18] **Attenuat nervos proximus ille meos;**
- [19] **Nec mihi materia est numeris levioribus apta,**
- [20] **Aut puer aut longas compta puella comas.'**
- [21] **Questus eram, pharetra cum protinus ille soluta**
- [22] **Legit in exitium spicula facta meum,**
- [23] **Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum,**
- [24] **'Quod' que 'canas, vates, accipe' dixit 'opus! '**
- [25] **Me miserum! certas habuit puer ille sagittas.**
- [26] **Uror, et in vacuo pectore regnat Amor.**
- [27] **Sex mihi surgat opus numeris, in quinque residat:**
- [28] **Ferrea cum vestris bella valete modis!**
- [29] **Cingere litorea flaventia tempora myrto,**
- [30] **Musa, per undenos emodulanda pedes!**

Gedicht 2

- [1] **Esse quid hoc dicam, quod tam mihi dura videntur**
- [2] **Strata, neque in lecto pallia nostra sedent,**
- [3] **Et vacuus somno noctem, quam longa, peregi,**
- [4] **Lassaque versati corporis ossa dolent?**
- [5] **Nam, puto, sentirem, siquo temptarer amore.**
- [6] **An subit et tecta callidus arte nocet?**
- [7] **Sic erit; haeserunt tenues in corde sagittae,**

- [8] **Et possessa ferus pectora versat Amor.**
[9] **Cedimus, an subitum luctando accendimus ignem?**
[10] **Cedamus! leve fit, quod bene fertur, onus.**
[11] **Vidi ego iactatas mota face crescere flamas**
[12] **Et rursus nullo concutiente mori.**
[13] **Verbera plura ferunt, quam quos iuvat usus aratri,**
[14] **Detractant prensi dum iuga prima boves.**
[15] **Asper equus duris contunditur ora lupatis,**
[16] **Frena minus sentit, quisquis ad arma facit.**
[17] **Acrius invitox multoque ferocius urget**
[18] **Quam qui servitium ferre fatentur Amor.**
[19] **En ego confiteor! tua sum nova praeda, Cupido;**
[20] **Porrigimus victas ad tua iura manus.**
[21] **Nil opus est bello — veniam pacemque rogamus;**
—
[22] **Nec tibi laus armis victus inermis ero.**
[23] **Necte comam myrto, maternas iunge columbas;**
[24] **Qui deceat, currum vitricus ipse dabit,**
[25] **Inque dato curru, populo clamante triumphum,**
[26] **Stabis et adiunctas arte movebis aves.**
[27] **Ducentur capti iuvenes captaeque pueriae;**
[28] **Haec tibi magnificus pompa triumphus erit.**
[29] **Ipse ego, praeda recens, factum modo vulnus habebo**
[30] **Et nova captiva vincula mente feram.**
[31] **Mens Bona ducetur manibus post terga retortis,**
[32] **Et Pudor, et castris quidquid Amoris obest.**
[33] **Omnia te metuent; ad te sua bracchia tendens**
[34] **Vulgus 'io' magna voce 'triumphe!' canet.**
wird singen.
[35] **Blanditiae comites tibi erunt Errorque Furorque,**
[36] **Adsidue partes turba secuta tuas.**
[37] **His tu militibus superas hominesque deosque;**
[38] **Haec tibi si demas commoda, nudus eris.**
[39] **Laeta triumphanti de summo mater Olympo**
[40] **Plaudet et adpositas sparget in ora rosas.**
[41] **Tu pinnas gemma, gemma variante capillos**
[42] **Ibis in auratis aureus ipse rotis.**
[43] **Tunc quoque non paucos, si te bene novimus, ures;**
[44] **Tunc quoque praeteriens vulnera multa dabis.**
[45] **Non possunt, licet ipse velis, cessare sagittae;**
[46] **Fervida vicino flamma vapore nocet.**
[47] **Talis erat domita Bacchus Gangetide terra;**
[48] **Tu gravis alitibus, tigribus ille fuit.**
[49] **Ergo cum possim sacri pars esse triumphi,**
[50] **Parce tuas in me perdere, victor, opes!**
[51] **Adspice cognati felicia Caesaris arma —**
—
[52] **Qua vicit, victos protegit ille manu.**

Gedicht 3

- [1] **Iusta precor: quae me nuper praedata puella est,**
[2] **Aut amet aut faciat, cur ego semper amem!**
[3] **A, nimum volui — tantum patiatur amari;**
—
[4] **Audierit nostras tot Cytherea preces!**
[5] **Accipe, per longos tibi qui deserviat annos;**
[6] **Accipe, qui pura norit amare fide!**
[7] **Si me non veterum commendant magna parentum**
[8] **Nomina, si nostri sanguinis auctor eques,**
[9] **Nec meus innumeris renovatur campus aratris,**
[10] **Temperat et sumptus parcus uterque parens —**
—
[11] **At Phoebus comitesque novem vitisque repertor**
[12] **Hac faciunt, et me qui tibi donat, Amor,**
[13] **Et nulli cessura fides, sine crimine mores**
[14] **Nudaque simplicitas purpureusque pudor.**
[15] **Non mihi mille placent, non sum desultor amoris:**
[16] **Tu mihi, siqua fides, cura perennis eris.**
[17] **Tecum, quos dederint annos mihi fila sororum,**
[18] **Vivere contingat teque dolente mori!**
[19] **Te mihi materiem felicem in carmina preebe —**
—
[20] **Provenient causa carmina digna sua.**
[21] **Carmine nomen habent exterrita cornibus Io**
[22] **Et quam fluminea lusit adulter ave,**
[23] **Quaeque super pontum simulato vecta iuvenco**
[24] **Virginea tenuit cornua vara manu.**
[25] **Nos quoque per totum pariter cantabimur orbem,**
[26] **Iunctaque semper erunt nomina nostra tuis.**

Gedicht 4

- [1] **Vir tuus est epulas nobis aditus easdem —**
—
[2] **Ultima coena tuo sit, precor, illa viro!**
[3] **Ergo ego dilectam tantum conviva puellam**
[4] **Adspiciam? tangi quem iuvet, alter erit,**
[5] **Alteriusque sinus apte subiecta fovebis?**
[6] **Iniciet collo, cum volet, ille manum?**
[7] **Desino mirari, posito quod candida vino**
[8] **Atracis ambiguos traxit in arma viros.**
[9] **Nec mihi silva domus, nec equo mea membra cohaerent —**
—
[10] **Vix a te videor posse tenere manus!**
[11] **Quae tibi sint facienda tamen cognosce, nec Euris**
[12] **Da mea nec tepidis verba ferenda Notis!**
[13] **Ante veni, quam vir — nec quid, si veneris ante,**
—
[14] **Possit agi video; sed tamen ante veni.**
[15] **Cum premet ille torum, vultu comes ipsa modesto**
[16] **Ibis, ut accumbas — clam mihi tange pedem!**
—

[17] **Me specta nutusque meos vultumque loquacem;**
[18] **Excipe furtivas et refer ipsa notas.**
[19] **Verba superciliis sine voce loquentia dicam;**
[20] **Verba leges digitis, verba notata mero.**
[21] **Cum tibi succurret Veneris lascivia nostrae,**
[22] **Purpureas tenero police tange genas.**
[23] **Siquid erit, de me tacita quod mente queraris,**
[24] **Pendeat extrema mollis ab aure manus.**
[25] **Cum tibi, quae faciam, mea lux, dicamve, placebunt,**
[26] **Versetur digitis anulus usque tuis.**
[27] **Tange manu mensam, tangunt quo more precantes,**
[28] **Optabis merito cum mala multa viro.**
[29] **Quod tibi miscuerit, sapias, bibat ipse, iubeto;**
[30] **Tu puerum leviter posce, quod ipsa voles.**
[31] **Quae tu reddideris ego primus pocula sumam,**
[32] **Et, qua tu biberis, hac ego parte bibam.**
[33] **Si tibi forte dabit, quod praegustaverit ipse,**
[34] **Reice libatos illius ore cibos.**
[35] **Nec premat inpositis sinito tua colla lacertis,**
[36] **Mite nec in rigido pectore pone caput;**
[37] **Nec sinus admittat digitos habilesve papillae;**
[38] **Oscula praecipue nulla dedisse velis!**
[39] **Oscula si dederis, fiam manifestus amator**
[40] **Et dicam 'mea sunt! — iniciamque manum.**

lege auf und werde ich

[41] **Haec tamen adspiciam, sed quae bene pallia celant,**
[42] **Illa mihi caeci causa timoris erunt.**
[43] **Nec femori committe femur nec crure cohaere**
[44] **Nec tenerum duro cum pede iunge pedem.**
[45] **Multa miser timeo, quia feci multa proterve,**
[46] **Exemplique metu torqueor, ecce, mei.**
[47] **Saepe mihi dominaeque meae properata voluptas**
[48] **Veste sub inlecta dulce peregit opus.**
[49] **Hoc tu non facies; sed, ne fecisse puteris,**
[50] **Conscia de tergo pallia deme tuo.**
[51] **Vir bibat usque roga — precibus tamen oscula desint! —**

—
[52] **Dumque bibit, furtim si potes, adde merum.**
[53] **Si bene compositus somno vinoque iacebit,**
[54] **Consilium nobis resque locusque dabunt.**
[55] **Cum surges abitura domum, surgemus et omnes,**
[56] **In medium turbae fac memor agmen eas.**
[57] **Agmine me invenies aut invenieris in illo:**
[58] **Quidquid ibi poteris tangere, tange, mei.**
[59] **Me miserum! monui, paucas quod prosit in horas;**
[60] **Separor a domina nocte iubente mea.**
[61] **Nocte vir includet, lacrimis ego maestus obortis,**
[62] **Qua licet, ad saevas prosequar usque fores.**
[63] **Oscula iam sumet, iam non tantum oscula sumet:**
[64] **Quod mihi das furtim, iure coacta dabis.**
[65] **Verum invita dato — potes hoc — similisque coactae;**

— — —
[66] **Blanditiae taceant, sitque maligna Venus.**

[67] **Si mea vota valent**, illum quoque ne iuvet, opto;
[68] **Si minus**, at certe te iuvet inde nihil.
[69] **Sed quaecumque tamen noctem fortuna sequetur**,
[70] **Cras mihi constanti voce dedisse nega!**

Gedicht 5

[1] **Aestus erat**, medianque dies exegerat horam;
[2] **Adposui medio membra levanda toro.**
[3] **Pars adaperta fuit**, pars altera clausa fenestrae;
[4] **Quale fere silvae lumen habere solent**,
[5] **Qualia subludent fugiente crepuscula Phoebo**,
[6] **Aut ubi nox abiit**, nec tamen orta dies.
[7] **Illa verecundis lux est praebenda puellis**,
[8] **Qua timidus latebras speret habere pudor.**
[9] **Ecce, Corinna venit**, tunica velata recincta,
[10] **Candida dividua colla tegente coma** —
—
[11] **Qualiter in thalamos famosa Semiramis isse**
[12] **Dicitur**, et multis Lais amata viris.
[13] **Deripui tunicam** — nec multum rara nocebatur;
—
[14] **Pugnabat tunica sed tamen illa tegi**.
[15] **Quae cum ita pugnaret**, tamquam quae vincere nollet,
[16] **Victa est non aegre proditione sua**.
[17] **Ut stetit ante oculos posito velamine nostros**,
[18] **In toto nusquam corpore menda fuit**.
[19] **Quos umeros, quales vidi tetigique lacertos!**
[20] **Forma papillarum quam fuit apta premi!**
[21] **Quam castigato planus sub pectore venter!**
[22] **Quantum et quale latus! quam iuvenale femur!**
[23] **Singula quid referam? nil non laudabile vidi**
[24] **Et nudam pressi corpus ad usque meum.**
[25] **Cetera quis nescit? lassi requievimus ambo.**
[26] **Proveniant medii sic mihi saepe dies!**

Gedicht 6

[1] **Ianitor** — **indignum!** — **dura religate catena**,
— —
[2] **Difficilem moto cardine pande forem!**
[3] **Quod precor, exiguum est** — **aditu fac ianua parvo**
—
[4] **Obliquum capiat semiadaperta latus**.
[5] **Longus amor tales corpus tenuavit in usus**
[6] **Aptaque subducto pondere membra dedit**.
[7] **Ille per excubias custodum leniter ire**
[8] **Monstrat: inoffensos derigit ille pedes**.
[9] **At quondam noctem simulacraque vana timebam**;
[10] **Mirabar, tenebris quisquis iturus erat**.
[11] **Risit, ut audirem, tenera cum matre Cupido**
[12] **Et leviter 'fies tu quoque fortis' ait**.

- [13] **Nec** mora, venit amor — non umbras nocte volantis,
—
- [14] **Non** timeo strictas in mea fata manus.
- [15] **Te** nimium lendum timeo, tibi blandior uni;
- [16] **Tu**, me quo possis perdere, fulmen habes.
- [17] **Adspice** — uti videas, inmitia claustra relaxa —
—
- [18] **Uda** sit ut lacrimis ianua facta meis!
- [19] **Certe** ego, cum posita stares ad verbera veste,
- [20] **Ad** dominam pro te verba tremente tuli.
- [21] **Ergo** quae valuit pro te quoque gratia quondam —
—
- [22] **Heu** facinus! — pro me nunc valet illa parum?
—
- [23] **Redde** vicem meritis! grato licet esse quod optas.
- [24] **Tempora** noctis eunt; excute poste seram!
- [25] **Excute!** sic, inquam, longa relevare catena,
- [26] **Nec** tibi perpetuo serva bibatur aqua!
- [27] **Ferreus** orantem nequiquam, ianitor, audis,
- [28] **Roboribus** duris ianua fulta riget.
- [29] **Urbibus** obsessis clausae munimina portae
- [30] **Prosunt;** in media pace quid arma times?
- [31] **Quid** facies hosti, qui sic excludis amantem?
- [32] **Tempora** noctis eunt; excute poste seram!
- [33] **Non** ego militibus venio comitatus et armis;
- [34] **Solus** eram, si non saevus adasset Amor.
- [35] **Hunc** ego, si cupiam, nusquam dimittere possum;
- [36] **Ante** vel a membris dividar ipse meis.
- [37] **Ergo** Amor et modicum circa mea tempora vinum
- [38] **Mecum** est et madidis lapsa corona comis.
- [39] **Arma** quis haec timeat? quis non eat obvius illis?
- [40] **Tempora** noctis eunt; excute poste seram!
- [41] **Lentus** es: an somnus, qui te male perdat, amantis
- [42] **Verba** dat in ventos aure repulsa tua?
- [43] **At**, memini, primo, cum te celare volebam,
- [44] **Pervigil** in mediae sidera noctis eras.
- [45] **Forsitan** et tecum tua nunc requiescit amica —
—
- [46] **Heu**, melior quanto sors tua sorte mea!
- [47] **Dummodo** sic, in me durae transite catenae!
- [48] **Tempora** noctis eunt; excute poste seram!
- [49] **Fallimur**, an verso sonuerunt cardine postes,
- [50] **Raucaeque** concussae signa dedere fores?
- [51] **Fallimur** — impulsa est animoso ianua vento.
—
- [52] **Ei** mihi, quam longe spem tulit aura meam!
- [53] **Si** satis es raptae, Borea, memor Orithyiae,
- [54] **Huc** ades et surdas flamine tunde foris!
- [55] **Urbe** silent tota, vitreoque madentia rore
- [56] **Tempora** noctis eunt; excute poste seram!
- [57] **Aut** ego iam ferroque ignique paratior ipse,
- [58] **Quem** face sustineo, tecta superba petam.
- [59] **Nox** et Amor vinumque nihil moderabile suadent;
- [60] **Illa** pudore vacat, Liber Amorque metu.

[61] **Omnia consumpsi, nec te precibusque minisque**
[62] **Movimus, o foribus durior ipse tuis.**
[63] **Non te formosae decuit servare puellae**
[64] **Limina, sollicito carcere dignus eras.**
[65] **Iamque pruinosus molitur Lucifer axes,**
[66] **Inque suum miseros excitat ales opus.**
[67] **At tu, non laetis distracta corona capillis,**
[68] **Dura super tota limina nocte iace!**
[69] **Tu dominae, cum te projectam mane videbit,**
[70] **Temporis absumpti tam male testis eris.**
[71] **Qualiscumque vale sentique abeuntis honorem;**
[72] **Lente nec admisso turpis amante, vale!**
[73] **Vos quoque, crudeles rigido cum limine postes**
[74] **Duraque conservae ligna, valete, fores!**

Gedicht 7

[1] **Adde manus in vincla meas — meruere catenas —**
—
[2] **Dum furor omnis abit, si quis amicus ades!**
[3] **Nam furor in dominam temeraria bracchia movit;**
[4] **Flet mea vaesana laesa puella manu.**
[5] **Tunc ego vel caros potui violare parentes**
[6] **Saeva vel in sanctos verbera ferre deos!**
[7] **Quid? non et clipei dominus septemplicis Ajax**
[8] **Stravit deprensos lata per arva greges,**
[9] **Et, vindex in matre patris, malus ulti, Orestes**
[10] **Ausus in arcanas poscere tela deas?**
[11] **Ergo ego digestos potui laniare capillos?**
[12] **Nec dominam motae dedecuere comae.**
[13] **Sic formosa fuit. talem Schoeneida dicam**
[14] **Maenalias arcu sollicitasse feras;**
[15] **Talis periuri promissaque velaque Thesei**
[16] **Flevit praecipites Cressa tulisse Notos;**
[17] **Sic, nisi vittatis quod erat Cassandra capillis,**
[18] **Procubuit templo, casta Minerva, tuo.**
[19] **Quis mihi non 'demens! ' quis non mihi 'barbare! ' dixit?
wer**
[20] **Ipsa nihil; pavido est lingua retenta metu.**
[21] **Sed taciti fecere tamen convicia vultus;**
[22] **Egit me lacrimis ore silente reum.**
[23] **Ante meos umeris vellem cecidisse lacertos;**
[24] **Utiliter potui parte carere mei.**
[25] **In mea vaesanas habui dispendia vires**
[26] **Et valui poenam fortis in ipse meam.**
[27] **Quid mihi vobiscum, caedis scelerumque ministrae?**
[28] **Debita sacrilegæ vincla subite manus!**
[29] **An, si pulsassem minimum de plebe Quiritem,**
[30] **Plecteret — in dominam ius mihi maius erit?
—**
[31] **Pessima Tydides scelerum monimenta reliquit.**
[32] **Ille deam primus perculit — alter ego!
—**

[33] **Et minus ille nocens.** mihi, quam profitebar amare
[34] **Laesa est;** Tydides saevus in hoste fuit.
[35] **I nunc,** magnificos victor molire triumphos,
[36] **Cinge** comam lauro votaque redde Iovi,
[37] **Quaeque tuos currus** comitantur turba sequetur,
[38] **Clamet** 'io! fortis victa puella viro est! '
[39] **Ante** eat effuso tristis captiva capillo,
[40] **Si** sinerent laesae, candida tota, genae.
[41] **Aptius** impressis fuerat livere labellis
[42] **Et** collum blandi dentis habere notam.
[43] **Denique,** si tumidi ritu torrentis agebar,
[44] **Caecaque** me praedam fecerat ira suam,
[45] **Nonne satis** fuerat timidae inclamasce puellae,
[46] **Nec** nimium rigidas intonuisse minas,
[47] **Aut** tunicam summa deducere turpiter ora
[48] **Ad** medium? — mediae zona tulisset opem.

[49] **At nunc** sustinui raptis a fronte capillis
[50] **Ferreus** ingenuas ungue notare genas.
[51] **Adstitit** illa amens albo et sine sanguine vultu,
[52] **Caeduntur** Pariis qualia saxa iugis.
[53] **Exanimis** artus et membra trementia vidi —

[54] **Ut cum** populeas ventilat aura comas,
[55] **Ut** leni Zephyro gracilis vibratur harundo,
[56] **Summave** cum tepido stringitur unda Noto;
[57] **Suspensaeque** diu lacrimae fluxere per ora,
[58] **Qualiter** abiecta de nive manat aqua.
[59] **Tunc** ego me primum coepi sentire nocentem —

[60] **Sanguis** erant lacrimae, quas dabat illa, meus.
[61] **Ter** tamen ante pedes volui procumbere supplex;
[62] **Ter** formidatas reppulit illa manus.
[63] **At tu ne** dubita — minuet vindicta dolorem —
— — —
[64] **Protinus** in vultus unguibus ire meos.
[65] **Nec** nostris oculis nec nostris parce capillis:
[66] **Quamlibet** infirmas adiuvat ira manus;
[67] **Neve** mei sceleris tam tristia signa supersint,
[68] **Pone** recompositas in statione comas!

Gedicht 8

[1] **Est** quaedam — quicumque volet cognoscere lenam,
—
[2] **Audiat!** — est quaedam nomine Dipsas anus.
—
[3] **Ex** re nomen habet — nigri non illa parentem
—
[4] **Memnonis** in roseis sobria vidit equis.
[5] **Illa** magas artes Aeaeaque carmina novit
[6] **Inque** caput liquidas arte recurvat aquas;
[7] **Scit** bene, quid gramen, quid torto concita rhombo
[8] **Licia,** quid valeat virus amantis equae.

- [9] **Cum** voluit, **toto** glomerantur nubila caelo;
[10] **Cum** voluit, **puro** fulget in orbe dies.
[11] **Sanguine**, **siqua** fides, stillantia sidera vidi;
[12] **Purpureus** Lunae sanguine vultus erat.
[13] **Hanc** ego **nocturnas** versam **volitare** per **umbras**
[14] **Suspicio** et pluma corpus anile tegi.
[15] **Suspicio**, et fama est. oculis quoque pupula duplex
[16] **Fulminat**, et gemino lumen ab orbe venit.
[17] **Evocat** antiquis proavos atavosque sepulcris
[18] **Et** solidam longo carmine findit humum.
[19] **Haec** sibi proposuit thalamos temerare pudicos;
[20] **Nec** tamen eloquio lingua nocente caret.
[21] **Fors** me sermoni testem dedit; illa monebat
[22] **Talia** — me duplices occuluere fores:
—
[23] 'Scis here te, mea lux, iuveni placuisse beato?
[24] **Haesit** et in **vultu** constitut usque tuo.
[25] **Et** cur non placeas? nulli tua forma secunda est;
[26] **Me** miseram, dignus corpore cultus abest!
[27] Tam felix essem quam formosissima, vellem —
—
[28] **Non** ego, te facta divite, pauper ero.
[29] **Stella** tibi oppositi nocuit contraria Martis.
[30] **Mars** abiit; signo nunc **Venus** apta suo.
[31] **Prosit** ut adveniens, en adspice! dives amator
[32] **Te** cupiit; curae, quid tibi desit, habet.
[33] **Est** etiam facies, qua se tibi conparet, illi;
[34] **Si** te non emptam vellet, emendus erat.
[35] Erubuit. 'decet alba quidem pudor ora, sed iste,
[36] **Si** simules, prodest; verus obesse solet.
[37] **Cum** bene deiectis gremium spectabis ocellis,
[38] **Quantum** quisque ferat, respiciendus erit.
[39] **Forsitan** inmundae Tatio regnante Sabinae
[40] **Noluerint** habiles pluribus esse viris;
[41] **Nunc** Mars externis animos exercet in armis,
[42] At **Venus** Aeneae regnat in urbe sui.
[43] **Ludunt** formosae; casta est, quam nemo rogavit —
—
[44] **Aut**, si rusticitas non vetat, ipsa rogat.
[45] **Has** quoque, quae frontis rugas in vertice portant,
[46] **Excute**; de rugis crimina multa cadent.
[47] **Penelope** iuvenum vires temptabat in arcu;
[48] **Qui** latus argueret, corneus arcus erat.
[49] **Labitur** occulte fallitque volubilis aetas,
[50] **Ut** celer admissis labitur amnis aquis.
[51] **Aera** nitent usu, vestis bona quaerit haberis,
[52] **Canescunt** turpi tecta relicta situ —
—
[53] **Forma**, nisi admittas, nullo exercente senescit.
[54] **Nec** satis effectus unus et alter habent;
[55] **Certior** e multis nec tam invidiosa rapina est.
[56] **Plena** venit canis de grege praeda lupis.
[57] **Ecce**, quid iste tuus praeter nova carmina vates

- [58] **Donat?** amatoris milia multa leges.
[59] **Ipse** deus vatum palla spectabilis aurea
[60] **Tractat** inauratae consona fila lyrae.
[61] **Qui dabit,** ille tibi magno sit maior Homero;
[62] **Crede mihi,** res est ingeniosa dare.
[63] **Nec tu,** siquis erit capitis mercede redemptus,
[64] **Despice;** gypsati crimen inane pedis.
[65] **Nec te decipient** veteres circum atria cerae.
[66] **Tolle tuos tecum,** pauper amator, avos!
[67] **Qui,** quia pulcher erit, poscet sine munere noctem,
[68] **Quod det,** amatorem flagitet ante suum!
[69] **Parcius** exigito pretium, dum retia tendis,
[70] **Ne fugiant;** captos legibus ure tuis!
[71] **Nec nocuit** simulatus amor; sine, credat amari,
[72] **Et cave ne gratis hic tibi constet amor!**
[73] **Saepe nega noctes.** capitis modo finge dolorem,
[74] **Et modo,** quae causas praebeat, Isis erit.
[75] **Mox recipe,** ut nullum patiendi colligat usum,
[76] **Neve relentescat** saepe repulsus amor.
[77] **Surda** sit oranti tua ianua, laxa ferenti;
[78] **Audiat** exclusi verba receptus amans;
[79] **Et,** quasi laesa prior, nonnumquam irascere laeso —
—
[80] **Vanescit culpa culpa repensa tua.**
[81] **Sed numquam dederis** spatisum tempus in iram:
[82] **Saepe** simultates ira morata facit.
[83] **Quin etiam** discant oculi lacrimare coacti,
[84] **Et faciant** udas illa vel ille genas;
[85] **Nec, si quem falles,** tu periurare timeto —
—
[86] **Commodat** in lusus numina surda Venus.
[87] **Servus et ad partes** sollers ancilla parentur,
[88] **Qui doceant,** apte quid tibi possit emi;
[89] **Et sibi pauca rogent** — multos si pauca rogabunt,
—
[90] **Postmodo de** stipula grandis acervus erit.
[91] **Et soror et mater,** nutrix quoque carpat amantem;
[92] **Fit** cito per multas praeda petita manus.
[93] **Cum te** deficient poscendi munera causae,
[94] **Natalem** libo testificare tuum!
[95] **Ne securus** amet nullo rivale, caveto;
[96] **Non bene,** si tollas proelia, durat amor.
[97] **Ille** viri videat toto vestigia lecto
[98] **Factaque** lascivis livida colla notis.
[99] **Munera** praecipue videat, quae miserit alter.
[100] **Si dederit** nemo, **Sacra** roganda Via est.
[101] **Cum multa** abstuleris, ut non tamen omnia donet,
[102] **Quod numquam** reddas, commodet, ipsa roga!
[103] **Lingua** iuvet mentemque tegat — blandire noceque;
—
[104] **Inpia** sub dulci melle venena latent.
[105] **Haec si** praestiteris usu mihi cognita longo,
[106] **Nec tulerint** voces ventus et aura meas,

[107] **Saepe** mihi dices vivaе bene, saepe rogabis,
[108] Ut mea defunctae molliter ossa cubent.'
[109] Vox erat in cursu, cum mea prodidit umbra,
[110] At nostrae vix se continuere manus,
[111] Quin albam raramque comam lacrimosaque vino
[112] Lumina rugosas distraherentque genas.
[113] Di tibi dent nulosque Lares inopemque senectam,
[114] Et longas hiemes perpetuamque sitim!

Gedicht 9

[1] **Militat** omnis amans, et habet sua castra Cupido;
[2] Attice, crede mihi, militat omnis amans.
[3] Quae bello est habilis, Veneri quoque convenit aetas.
[4] Turpe senex miles, turpe senilis amor.
[5] Quos petiere duces animos in milite forti,
[6] Hos petit in socio bella puella viro.
[7] Pervigilant ambo; terra requiescit uterque —
—
[8] Ille fores dominae servat, at ille ducis.
[9] Militis officium longa est via; mitte pueram,
[10] Strenuus exempto fine sequetur amans.
[11] Ibit in adversos montes duplicataque nimbo
[12] Flumina, congestas exteret ille nives,
[13] Nec freta pressurus tumidos causabitur Euros
[14] Aptaque verrendis sidera quaeret aquis.
[15] Quis nisi vel miles vel amans et frigora noctis
[16] Et denso mixtas perferet imbre nives?
[17] Mittitur infestos alter speculator in hostes;
[18] In rivale oculos alter, ut hoste, tenet.
[19] Ille graves urbes, hic durae limen amicæ
[20] Obsidet; hic portas frangit, at ille fores.
[21] Saepe soporatos invadere profuit hostes
[22] Caedere et armata vulgus inerme manu.
[23] Sic fera Threicii ceciderunt agmina Rhesi,
[24] Et dominum capti deseruistis equi.
[25] Nempe maritorum somnis utuntur amantes,
[26] Et sua sopitis hostibus arma movent.
[27] Custodum transire manus vigilumque catervas
[28] Militis et miseri semper amantis opus.
[29] Mars dubius nec certa Venus; victique resurgunt,
[30] Quosque neges umquam posse iacere, cadunt.
[31] Ergo desidiam quicumque vocabat amorem,
[32] Desinat. ingenii est experientis amor.
[33] Ardet in abducta Briseide magnus Achilles —
—
[34] Dum licet, Argeas frangite, Troes, opes!
[35] Hector ab Andromaches complexibus ibat ad arma,
[36] Et, galeam capiti quae daret, uxori erat.
[37] Summa ducum, Atrides, visa Priameide fertur
[38] Maenadis effusis obstipuisse comis.
[39] Mars quoque deprensus fabrilia vincula sensit;
[40] Notior in caelo fabula nulla fuit.

- [41] **Ipse ego segnis eram** discinctaque in otia natus;
 [42] **Mollierant** animos lectus et umbra meos.
 [43] **Inpulit ignavum** formosae cura puellae
 [44] **Iussit** et in castris aera merere suis.
 [45] **Inde** vides agilem nocturnaque bella gerentem.
 [46] **Qui nolet fieri desidiosus,** amet!

Gedicht 10

- [1] **Qualis ab Eurota Phrygiis** avecta carinis
 [2] **Coniugibus** belli causa duobus erat,
 [3] **Qualis erat Lede,** quam plumis abditus albis
 [4] **Callidus** in falsa lusit adulter ave,
 [5] **Qualis Amymone** siccis erravit in agris,
 [6] **Cum premeret summi** verticis urna comas —
 —
 [7] **Talis eras;** aquilamque in te taurumque timebam,
 [8] **Et quidquid magno** de love fecit amor.
 [9] **Nunc timor** omnis abest, animique resanuit error,
 [10] **Nec facies oculos** iam capit ista meos.
 [11] **Cur sim mutatus,** quaeris? quia munera poscis.
 [12] **Haec te non** patitur causa placere mihi.
 [13] **Donec eras simplex,** animum cum corpore amavi;
 [14] **Nunc mentis** vitio laesa figura tua est.
 [15] **Et puer est et nudus** Amor; sine sordibus annos
 [16] **Et nullas vestes,** ut sit apertus, habet.
 [17] **Quid puerum** Veneris pretio prostare iubetis?
 [18] **Quo** pretium condat, non habet ille sinum!
 [19] **Nec Venus apta** feris Veneris nec filius armis —
 —
 [20] **Non** decet inbelles aera merere deos.
 [21] **Stat** meretrix certo cuivis mercabilis aere,
 [22] **Et miseras iusso** corpore quaerit opes;
 [23] **Devovet imperium** tamen haec lenonis avari
 [24] **Et, quod vos** facitis sponte, coacta facit.
 [25] **Sumite in** exemplum pecudes ratione carentes;
 [26] **Turpe** erit, ingenium mitius esse feris.
 [27] **Non** equa munus equum, non taurum vacca poposcit;
 [28] **Non** aries placitam munere captat ovem.
 [29] **Sola** viro mulier spoliis exultat ademptis,
 [30] **Sola** locat noctes, sola licenda venit,
 [31] **Et vendit** quod utrumque iuvat quod uterque petebat,
 [32] **Et pretium,** quanti gaudeat ipsa, **facit.**
 [33] **Quae** Venus ex aequo ventura est grata duobus,
 [34] **Altera** cur illam vendit et alter emit?
 [35] **Cur** mihi sit damno, tibi sit lucrosa voluptas,
 [36] **Quam** socio motu femina virque ferunt?
 [37] **Non** bene conducti vendunt periuria testes,
 [38] **Non** bene selecti iudicis arca patet.
 [39] **Turpe** reos empta miseros defendere lingua;
 [40] **Quod** faciat magni, turpe tribunal, opes;
 [41] **Turpe** tori redditu census augere paternos,

[42] **Et faciem lucro prostituisse suam.**
[43] **Gratia pro rebus merito debetur inemptis;**
[44] **Pro male conducto gratia nulla toro.**
[45] **Omnia conductor solvit; mercede soluta**
[46] **Non manet officio debitor ille tuo.**
[47] **Parcite, formosae, pretium pro nocte pacisci;**
[48] **Non habet eventus sordida praeda bonos.**
[49] **Non fuit armillas tanti pepigisse Sabinas,**
[50] **Ut premerent sacrae virginis arma caput;**
[51] **E quibus exierat, traiecit viscera ferro**
[52] **Filius, et poenae causa monile fuit.**
[53] **Nec tamen indignum est a divite praemia posci;**
[54] **Munera poscenti quod dare possit, habet.**
[55] **Carpite de plenis pendentes vitibus uvas;**
[56] **Praebeat Alcinoi poma benignus ager!**
[57] **Officium pauper numeret studiumque fidemque;**
[58] **Quod quis habet, dominae conferat omne suae.**
[59] **Est quoque carminibus meritas celebrare pueras**
[60] **Dos mea; quam volui, nota fit arte mea.**
[61] **Scindentur vestes, gemmae frangentur et aurum;**
[62] **Carmina quam tribuent, fama perennis erit.**
[63] **Nec dare, sed pretium posci dedignor et odi;**
[64] **Quod nego poscenti, desine velle, dabo!**

Gedicht 11

[1] **Colligere incertos et in ordine ponere crines**
[2] **Docta neque ancillas inter habenda Nape,**
[3] **Inque ministeriis furtivae cognita noctis**
[4] **Utilis et dandis ingeniosa notis**
[5] **Saepe venire ad me dubitantem hortata Corinnam,**
[6] **Saepe laboranti fida reperta mihi —**
—
[7] **Accipe et ad dominam peraratas mane tabellas**
[8] **Perfer et obstantes sedula pelle moras!**
[9] **Nec silicum venae nec durum in pectore ferrum,**
[10] **Nec tibi simplicitas ordine maior adest.**
[11] **Credibile est et te sensisse Cupidinis arcus —**
—
[12] **In me militiae signa tuere tuae!**
[13] **Si quaeret quid agam, spe noctis vivere dices;**
[14] **Cetera fert blanda cera notata manu.**
[15] **Dum loquor, hora fugit. vacuae bene redde tabellas,**
[16] **Verum continuo fac tamen illa legat.**
[17] **Adspicias oculos mando frontemque legentis;**
[18] **Et tacito vultu scire futura licet.**
[19] **Nec mora, perfectis rescribat multa, iubeto;**
[20] **Odi, cum late splendida cera vacat.**
[21] **Conprimat ordinibus versus, oculosque moretur**
[22] **Margine in extremo littera rasa meos.**
[23] **Quid digitos opus est graphio lassare tenendo?**
[24] **Hoc habeat scriptum tota tabella 'veni! '**
[25] **Non ego victrices lauro redimire tabellas**

- [26] Nec Veneris media ponere in aede morer.
 [27] Subscribam: 'Veneri fidas sibi Naso ministras
 [28] Dedicat, at nuper vile fuitis acer.'

Gedicht 12

- [1] Flete meos casus — tristes rediere tabellae
 —
 [2] Infelix hodie littera posse negat.
 [3] Omina sunt aliquid; modo cum discedere vellet,
 [4] Ad limen digitos restitit icta Nape.
 [5] Missa foras iterum limen transire memento
 [6] Cautius atque alte sobria ferre pedem!
 [7] Ite hinc, difficiles, funebria ligna, tabellae,
 [8] Tuque, negaturis cera referta notis! —
 —
 [9] Quam, puto, de longae collectam flore cicutae
 [10] Melle sub infami Corsica misit apis.
 [11] At tamquam minio penitus medicata rubebas —
 —
 [12] Ille color vere sanguinolentus erat.
 [13] Proiectae triviis iaceatis, inutile lignum,
 [14] Vosque rotae frangat praetereuntis onus!
 [15] Illum etiam, qui vos ex arbore vertit in usum,
 [16] Convincam puras non habuisse manus.
 [17] Praebuit illa arbor misero suspendia collo,
 [18] Carnifici diras praebuit illa crucis;
 [19] Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras,
 [20] Vulturis in ramis et strigis ova tulit.
 [21] His ego commisi nostros insanus amores
 [22] Molliaque ad dominam verba ferenda dedi?
 [23] Aptius hae capiant vadimonia garrula cerae,
 [24] Quas aliquis duro cognitor ore legat;
 [25] Inter ephemeras melius tabulasque iacerent,
 [26] In quibus absumptas fleret avarus opes.
 [27] Ergo ego vos rebus duplices pro nomine sensi.
 [28] Auspicii numerus non erat ipse boni.
 [29] Quid precer iratus, nisi vos cariosa senectus
 [30] Rodat, et inmundo cera sit alba situ?

Gedicht 13

- [1] Iam super oceanum venit a seniore marito
 [2] Flava pruinoso quae vehit axe diem.
 [3] 'Quo properas, Aurora? mane! — sic Memnonis umbris
 —
 [4] Annua sollemni caede parentet avis!
 [5] Nunc iuvat in teneris dominae iacuisse lacertis;
 [6] Si quando, lateri nunc bene iuncta meo est.
 [7] Nunc etiam somni pingues et frigidus aer,
 [8] Et liquidum tenui gutture cantat avis.
 [9] Quo properas, ingrata viris, ingrata puellis?
 [10] Roscida purpurea supprime lora manu!

[11] **Ante tuos ortus melius sua sidera servat**
[12] **Navita nec media nescius errat aqua;**
[13] **Te surgit quamvis lassus veniente viator,**
[14] **Et miles saevas aptat ad arma manus.**
[15] **Prima bidente vides oneratos arva colentes;**
[16] **Prima vocas tardos sub iuga panda boves.**
[17] **Tu pueros somno fraudas tradisque magistris,**
[18] **Ut subeant tenerae verbera saeva manus;**
[19] **Atque vades sponsum stultos ante Atria mittis,**
[20] **Unius ut verbi grandia damna ferant.**
[21] **Nec tu consulto, nec tu iucunda diserto;**
[22] **Cogitur ad lites surgere uterque novas.**
[23] **Tu, cum feminei possint cessare labores,**
[24] **Lanificam revocas ad sua pensa manum.**
[25] **Omnia perpeterer — sed surgere mane puellas,**
—
[26] **Quis nisi cui non est ulla puella ferat?**
[27] **Optavi quotiens, ne nox tibi cedere vellet,**
[28] **Ne fugerent vultus sidera mota tuos!**
[29] **Optavi quotiens, aut ventus frangeret axem,**
[30] **Aut caderet spissa nube retentus equus!**
[31] **Invida, quo properas? quod erat tibi filius ater,**
[32] **Materni fuerat pectoris ille color.**
[33] **Tithono vellem de te narrare liceret;**
[34] **Fabula non caelo turpior ulla foret.**
[35] **Illum dum refugis, longo quia grandior aevo,**
[36] **Surgis ad invisas a sene mane rotas.**
[37] **At si, quem mavis, Cephalum complexa teneres,**
[38] **Clamares: "lente currite, noctis equi!"**
—
[39] **Cur ego plectar amans, si vir tibi marcat ab annis?**
[40] **Num me nupsisti conciliante seni?**
[41] **Adspice, quot somnos iuveni donarit amato**
[42] **Luna! — neque illius forma secunda tuae.**
—
[43] **Ipse deum genitor, ne te tam saepe videret,**
[44] **Commisit noctes in sua vota duas.'**
[45] **Iurgia finieram. scires audisse: rubebat —**
—
[46] **Nec tamen adsueto tardius orta dies!**

Gedicht 14

[1] **Dicebam 'medicare tuos desiste capillos! '**
[2] **Tingere quam possis, iam tibi nulla coma est.**
[3] **At si passa fores, quid erat spatiiosius illis?**
[4] **Contigerant imum, qua patet usque, latus.**
[5] **Quid, quod erant tenues, et quos ornare timeres?**
[6] **Vela colorati qualia Seres habent,**
[7] **Vel pede quod gracili dederit aranea filum,**
[8] **Cum leve deserta sub trabe nectit opus.**
[9] **Nec tamen ater erat nec erat tamen aureus ille,**

- [10] **Sed, quamvis neuter, mixtus uterque color** —
—
- [11] **Qualem clivosae madidis in vallibus Idae**
[12] **Ardua derepto cortice cedrus habet.**
[13] **Adde, quod et dociles et centum flexibus apti**
[14] **Et tibi nullius causa doloris erant.**
[15] **Non acus abrupit, non vallum pectinis illos.**
[16] **Ornatrix tuto corpore semper erat;**
[17] **Ante meos saepe est oculos ornata nec umquam**
[18] **Bracchia derepta saucia fecit acu.**
[19] **Saepe etiam nondum digestis mane capillis**
[20] **Purpleo iacuit semisupina toro.**
[21] **Tum quoque erat neglecta decens, ut Threcia Bacche,**
[22] **Cum temere in viridi gramine lassa iacet.**
[23] **Cum graciles essent tamen et lanuginis instar,**
[24] **Heu, male vexatae quanta tulere comae!**
[25] **Quam se praebuerunt ferro patienter et igni,**
[26] **Ut fieret torto nexilis orbe sinus!**
[27] **Clamabam: 'scelus est istos, scelus urere crines!**
[28] **Sponte decent; capiti, ferrea, parce tuo!**
[29] **Vim procul hinc remove! non est, qui debeat uri;**
[30] **Erudit admotas ipse capillus acus.'**
[31] **Formosae perierte comae — quas vellet Apollo,**
—
- [32] **Quas vellet capiti Bacchus inesse suo!**
[33] **Illis contulerim, quas quondam nuda Dione**
[34] **Pingitur umenti sustinuisse manu.**
[35] **Quid male dispositos quereris periisse capillos?**
[36] **Quid speculum maesta ponis, inepta, manu?**
[37] **Non bene consuetis a te spectaris ocellis;**
[38] **Ut placeas, debes inmemor esse tui.**
[39] **Non te cantatae laeserunt paelicis herbae,**
[40] **Non anus Haemonia perfida lavit aqua;**
[41] **Nec tibi vis morbi nocuit — procul omen abesto!** —
- [42] **Nec minuit densas invida lingua comas.**
[43] **Facta manu culpaque tua dispendia sentis;**
[44] **Ipsa dabas capiti mixta venena tuo.**
[45] **Nunc tibi captivos mittet Germania crines;**
[46] **Tuta triumphatae munere gentis eris.**
[47] **O quam saepe comas aliquo mirante rubebis,**
[48] **Et dices: 'empta nunc ego merce probor,**
[49] **Nescio quam pro me laudat nunc iste Sygambram.**
[50] **Fama tamen memini cum fuit ista mea.'**
[51] **Me miserum! lacrimas male continet oraque dextra**
[52] **Protegit ingenuas picta rubore genas.**
[53] **Sustinet antiquos gremio spectatque capillos,**
[54] **Ei mihi, non illo munera digna loco!**
[55] **Collige cum vultu mentem! reparabile damnum est.**
[56] **Postmodo nativa conspicere coma.**

Gedicht 15

[1] **Quid mihi Livor edax, ignavos obicis annos,**
[2] **Ingenique vocas carmen inertis opus;**
[3] **Non me more patrum, dum strenua sustinet aetas,**
[4] **Praemia militiae pulverulenta sequi,**
[5] **Nec me verbosas leges ediscere nec me**
[6] **Ingrato vocem prostituisse foro?**
[7] **Mortale est, quod quaeris, opus. mihi fama perennis**
[8] **Quaeritur, in toto semper ut orbe canar.**
[9] **Vivet Maeonides, Tenedos dum stabit et Ide,**
[10] **Dum rapidas Simois in mare volvet aquas;**
[11] **Vivet et Ascraeus, dum mustis uva tumebit,**
[12] **Dum cadet incurva falce resecta Ceres.**
[13] **Battiades semper toto cantabitur orbe;**
[14] **Quamvis ingenio non valet, arte valet.**
[15] **Nulla Sophocleo veniet iactura cothurno;**
[16] **Cum sole et luna semper Aratus erit;**
[17] **Dum fallax servus, durus pater, inproba lena**
[18] **Vivent et meretrix blanda, Menandros erit;**
[19] **Ennius arte carens animosique Accius oris**
[20] **Casurum nullo tempore nomen habent.**
[21] **Varronem primamque ratem quae nesciet aetas,**
[22] **Aureaque Aesonio terga petita duci?**
[23] **Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti,**
[24] **Exitio terras cum dabit una dies;**
[25] **Tityrus et segetes Aeneiaque arma legentur,**
[26] **Roma triumphati dum caput orbis erit;**
[27] **Donec erunt ignes arcusque Cupidinis arma,**
[28] **Discentur numeri, culte Tibulle, tui;**
[29] **Gallus et Hesperiis et Gallus notus Eois,**
[30] **Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.**
[31] **Ergo, cum silices, cum dens patientis aratri**
[32] **Depereant aevo, carmina morte parent.**
[33] **Cedant carminibus reges regumque triumphi,**
[34] **Cedat et auriferi ripa benigna Tagi!**
[35] **Vilia miretur vulgus; mihi flavus Apollo**
[36] **Pocula Castalia plena ministret aqua,**
[37] **Sustineamque coma metuentem frigora myrtum,**
[38] **Atque a sollicito multus amante legar!**
[39] **Pascitur in vivis Livor; post fata quiescit,**
[40] **Cum suus ex merito quemque tuetur honos.**
[41] **Ergo etiam cum me supremus adederit ignis,**
[42] **Vivam, parsque mei multa superstes erit.**